

UKRATKO

20 posto više kredita

ZAGREB – Ukupni krediti banaka svim sektorima u Hrvatskoj na kraju svibnja iznosili su 139,09 milijardi kuna, što je za 23 milijarde kuna ili 19,8 posto više nego u istom prošlogodišnjem razdoblju, pri čemu krediti stanovništvu bilježe godišnju stopu rasta od 19,9 posto, a poduzećima za 10,8 posto. Ovi podaci potvrđuju orijentaciju banaka na veće kreditiranje stanovništva motivirano izdašnjim prinosima i prihvatljivim rizikom, a da bankari i dalje računaju na dinamično kreditiranje građana govore i novi potezi pojedinih banaka s daljnjim snižavanjem kamatnih stopa i poboljšanjem uvjeta za odobravanje kredita. (H)

Predsjedniku Velered kralja Tomislava

ZAGREB – Predsjedniku Stjepanu Mesiću jučer je uručen Velered kralja Tomislava s lentom i velikom Danicom, kojim ga je 21. lipnja odlikovao Hrvatski sabor u povodu 10. obljetnice Oluje. Predsjednik Sabora Vladimir Seks rekao je da je Mesić iznimno zaslužan za promicanje Hrvatske i njezin ugled u inozemstvu, a Mesić je uzvratilo da mu je to najviše državno odličje dokaz da radi na dobrobit Hrvatske. Svečanosti nije bio nazočan nitko iz HSP-a, uz obrazloženje da nisu bili obaviješteni o njoj. Kratko komentirajući informacije da mu je pozlilo u sauni, Mesić je kroza smijeh rekao: "Niti sam bio u sauni niti mi je pozlilo. Slabost je uhvatila samo moje kritičare." (ML, S.)

Umro Milovan Baletić

Milovan Baletić, novinar, publicist, bivši pomoćnik ministra informiranja u hrvatskoj Vladi, umro je jučer u Zagrebu u 75. godini. Rođen je 17. srpnja 1930. u Zaostrugu. Diplomirao je na zagrebačkom Ekonomskom fakultetu, a posljediplomski je završio u Napulju 1961. Urednik i komentator bio je u Vjesniku, Večernjem listu i VUS-u. Nakon pada "hrvatskog proljeća", smijenjen je sa svahiluznosti. (H)

Više bi za pšenicu

ZAGREB – Udruga poljoprivrednih obiteljskih gospodarstava slavonskih županija traži otkup ovogodišnjeg roda pšenice po cijeni od 1,10 kuna za kilogram i isplatu punog iznosa poticaja od 1650 kuna po hektaru, istaknuo je predsjednik te udruge Slavko Novaković na konferenciji za novinare. O neodazivu udruge na konferenciju za novinare Novaković je okarakterizirao "odustajanjem u posljednji tren zbroj naliti kosa mriška". (H)

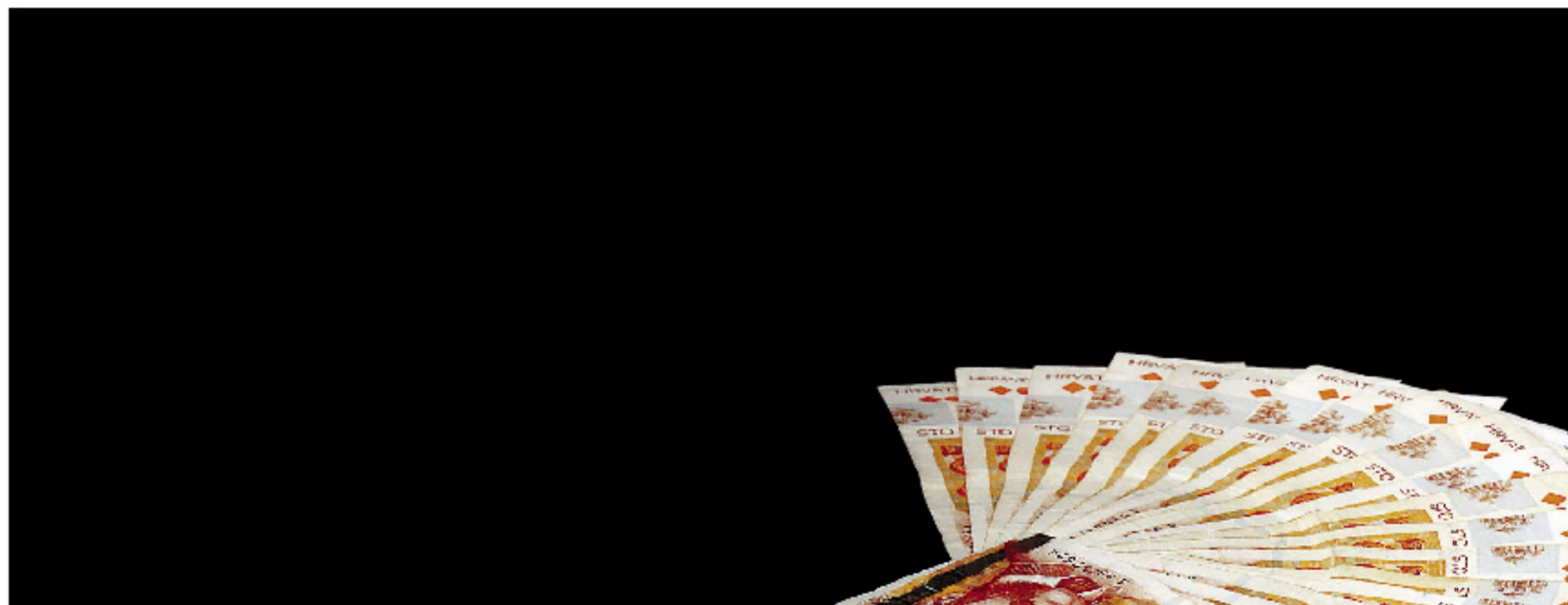
Nestaju kuriri?

ZAGREB – Sindikat kurirskih i dostavnih službi Hrvatske upozorava da predložene izmjene Zakona o pošti onemogućuju rad kurirskim službama. Više od tri tisuće ljudi moglo bi ostati bez posla, a sve kurirske službe u Hrvatskoj mogle bi se ugušiti, upozorio je predsjednik sindikata Branko Redžo. Sindikat je nezadovoljan što se kurirske službe obvezuju samo na izravan prijenos pošiljaka od pošiljatelja do primatelja, bez prava na osnivanje subvencija. (K, R)

MINISTARSTVO OBRANE
Povučene protuzakonite izjave

ZAGREB – Ministarstvo obrane izvijestilo je jučer da je stavljen izvan snage obveza profesionalnih vatrogasaca da prije odlaska na intervenciju zrakoplovima Oružanih snaga potpišu izjavu o prijevoci na osobnu odgovornost te da u slučaju materijalne štete, ozljede ili smrti neće tražiti odštetu od MORH-a. Budući da je u ovom slučaju ustanovljeno protupravno postupanje, navedena obveza potpisivanja izjave stavljen je izvan snage u lipnju 2005. godine. Ističe MORH.

KRAJ SKANDALA Večernjak ispravio fatalnu pogrešku Ministarstva pravosuđa i Sabora

PRANJE NOVCA

Četiri i pol godine bez kazne

Dvojaka tumačenja zakonskog propusta: Jedni tvrde da štete nema i da peraći novca mogu biti kažnjeni, a drugi da se kazne ne mogu primjenjivati retroaktivno

ANDREJA KASANIĆ
Nakon četiri i pol godine, u Hrvatskoj opet postoji kazna za pranje novca koje je počinio pojedinac. To se dogodilo tek na uporno inzistiranje novinara Večernjeg lista. Naime, 2000. godine napravljena je velika pogreška, koju tada nitko iz Ministarstva pravosuđa, Vlade i Sabora nije zamijetio, te je u izmjenama i dopunama Kaznenog zakona iz članka 279. stavak 1. izbrisana odredba o kazni za prikrivanje protuzakonito doblivena novca, kako se pranje novca službeno zove. Izbačen je dio: "... kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina". Na ovu pogrešku prvi je u javnosti upozorio Sergej Abramov, novinar Novog lista, u tekstu od 18. travnja ove godine.

Mjeseci za ispravak
Do kraja lipnja pogreška nije ispravljena. Profesor na Pravnom fakultetu Ivo Josipović tada nam je potvrdio da se zbog "fatalne" pogreške u zakonu u Hrvatskoj nikom ne može izreći kazna zbog pranja novca.

I tužitelji su nas upozorili da bi na svakom suđenju odvjetnici tu pogrešku sigurno iskoristili, a činjenica jest da sud u slučaju sumnje odlučuje u korist optuženoga. Nevjerojatno je i to da je predsjednik saborskog Odbora za pravosuđe Rade Ivas za pogrešku doznao tek nakon našeg upita, 18. svibnja ove godine. Državna tajnica Ministarstva pravosuđa Snježana Bagić rekla je 21. lipnja: "Ta će pogreška biti ispravljena – uskoro. Kada ispravak bude objavljen u Narodnim novinama, neće biti nikakvih posljedica za pravdu. To znači da će i netko tko je za pranje novca optužen 2003., kad kazna nije postojala u zakonu, ako mu se dokaže krivnja, biti osuđen." Na novi upit S. Bagić, 11. srpnja ove godine, ona je 12. srpnja ujutro poručila preko tajnice da pogreška nije ispravljena. I onda, istoga dana malo kasnije,

Pogreška u vrijeme Ivaniševića

Pogreška je počinjena za mandata ministra pravosuđa Stjepana Ivaniševića. Nedavno je trebala biti ispravljena opsežnom novelom Kaznenog zakona, ali kao što je poznato, te izmjene nisu prošle na Ustavnom sudu.

bude objavljen u Narodnim novinama, neće biti nikakvih posljedica za pravdu. To znači da će i netko tko je za pranje novca optužen 2003., kad kazna nije postojala u zakonu, ako mu se dokaže krivnja, biti osuđen." Na novi upit S. Bagić, 11. srpnja ove godine, ona je 12. srpnja ujutro poručila preko tajnice da pogreška nije ispravljena. I onda, istoga dana malo kasnije,

Zbunjena Vesna Škare-Ožbolt

Ministrica pravosuđa 18. travnja ove godine izjavila: "Tražit ću da se to što prije ispravi!" Ali, 16. lipnja dala je posve drugu izjavu. Na upit o pogrešci u Kaznenom zakonu u članku koji se odnosi na pranje novca, rekla je da uopće ne zna ništa o tome.

Samo korist unatrag
Odvjetnik Branko Šerić, suprotno onome što kaže u Ministarstvu pravosuđa, ističe da onaj tko je prao novac u vrijeme kad za to nije bilo kazne može biti proglašen krivim, ali mu ne može biti izrečena kazna. No, može mu se oduzeti materijalna korist koju je stekao tim kaznenim djelom.

S njim se slaže i odvjetnik Zvonimir Hodak, koji je dodao da na odgovornim mjestima u Ministarstvu pravosuđa sjede ljudi koji se ne razumiju u pravo.

U građevinarstvu je dosta rada na crno

ILEGALNI RAD Sindikati u kampanju protiv nepravilnosti
KLJUČ U BRAVU 30 DANA ZA RAD NA CRNO

Vlada priprema hitnu promjenu zakona

I. GATARIĆ, K. RUKAVINA
Inspektori rada dobit će ovlast da zatvaraju poduzeća na 30 dana ako otkriju da u njima rade stranci ili neprijavljeni radnici. Ako se prekršaj ponovi, zabrana rada može biti produljena na 60 dana - piše, među ostalim, u prijedlogu izmjena Zakona o državnom inspektoratu o kojem će Vlada najvjerojatnije raspravljati danas ili sutra. Zakon bi trebao u saborski postupak po hitnom postupku kako bi inspektori dobili zakonsku ovlast već ovoga ljeta iskoristiti svoje najmoćnije oružje u borbi protiv rada na crno i sive ekonomije. Sanaderova je Vlada ambiciozno najavljivala da će stati nakraj prekršajima te vrste, spominjale su se i milijunske kazne za neprijavljene radnike, ali nije daleko odmakla u realizaciji. Stoga je i žurna izmjena Zakona o državnom inspektoratu pokušaj da se barem na nekom području oduži sve kooperativnijim sindikatima koji traže oštar obračun s radom na crno.

Za milijunske se kazne zalagao dojučerašnji potpredsjednik Vlade Andrija Hebrang, ali Hebranga tada nisu podržali ostali članovi Vlade koji smatraju da su i sada kazne dovoljno visoke samo kada bi se primjenjivale. U Hrvatskoj oko 400 tisuća osoba radi na crno, rečeno je jučer na predstavljanju i neisplata plaća. Sindikati procjenjuju da bi državni proračun bio bogatiji za više od 36 milijuna kuna, da su poslodavci prijavili te radnike. Samo na čišćenju stubišta "na crno" država izgubi više od 87 milijuna kuna. Najviše je neprijavljenih radnika, istaknula je Dušanka Marinković Dra-

VEĆINA PRILJAVA PADA U ZASTARU

Poduzećima koja zapošljavaju na crno zapriječeno je s najmanje 30 tisuća kuna kazne, a obrtnicima sa 10 tisuća, ali problem je u tome što ih prekršajni sudovi ne dosuđuju nego koriste diskrecijsko pravo da umanje kaznu. Osim toga, većina prijava pada u zastaru. - Lani je od 4684 zaprimljene odluke, njih čak 1153 obustavljeno zbog zastare. Stoga bi hitno trebalo izmijeniti Zakon o državnom inspektoratu, a jednako tako i Zakon o prekršajima - istaknula je Vesna Dejanović, predsjednica SSSH-a.

prvih rezultata sindikalne kampanje "Stop radu na crno". Od početka svibnja na besplatni telefon četiriju sindikalnih središnjica javile su se 2883 osobe koje rade u području "sive ekonomije". Najčešći oblik rada na crno jest neprijavljeni rad kojega je prijavilo 1121 osoba, slijede neplaćanje prekovremenog rada, dugo radno vrijeme

ISTRAŽIVANJE Hrvatski građani imaju najviše kredita u regiji
Hrvati rekorderi u zaduživanju

Hrvatski građani održavaju svoj trend zaduživanja i plaćanja na odgodu, a manje su skloni otplodivanju novca. Pokazuju to u podaci najnovije godišnje bankarske studije za srednju i istočnu Europu, koju su objavili Raiffeisen Zentralbank Österreich (RZB) i Raiffeisen Centrobank. Na osnovi istraživanja, po hipotekarnim kreditima Hrvatska je u najjaču u regiji, s udjelom od 5,4 posto u BDP-u, a liza nas su Mađarska, Češka, Poljska i Slovačka. Bugarska i Rumunjska. Prosjek eurozone je 34,1 posto. Zanimljivo je da smo po broju kreditnih kartica definitivni rekorder, nakon što je broj kartica po stanovniku premašio austrijski rekord. Hrvatska ima 1,26 kartica po stanovniku u odnosu na austrijske 1,2 kartice i slovensku 1,1 karticu, a mnogo su niže brojke zemalja koje slijede. Češka ima 0,7 kreditnih kartica po stanovniku, a još manje ih imaju Bugarska, Mađarska, Poljska i Rumunjska. Po broju debitnih kartica, tek smo četvrti - liza Austrija, Slovenija i Slovačka. To je još jedan dokaz da hrvatski građani najviše koriste kupnju na odgodu i kredit

pred direktnim skidanjem s računa na debitne kartice. Lošiji smo i u investicijama, sudeći po posljednjem mjestu u ulaganjima u investicijske fondove, sa 2,8 posto udjela u BDP-u. Valentina WESNER MIJČ

1
Petrač
Hrvoja Petrača USKOK tereti za pranje novca od otmice maloljetnog sina generala Zagorca

2
Kobušć
Bivši načelnik Ocjela gospodarskog kriminala PUZ-a Zoran Kobušć osumnjičen za pranje novca

3
Brezak
Za pranje novca u Hrvatskoj i Sloveniji osumnjičen bivši zamjenik ministra MUP-a Milan Brezak

4
Jambrović
Poduzetnik Nikola Jambrović pravomoćno osuđen za pranje novca od preprodaje nafkorka

